

Kidolgozandó témakörök az államvizsgára (2016/17)

1/a. Összehasonlító közigazgatástan

1. Vesse össze a kontinentális jogállami és angolszász közérdek kultúrát! Milyen egyéb tipológiát ismer az európai országok besorolására?
2. Mutassa be az európai önkormányzati rendszerek tipikus modelljeit!
3. Melyek a közszolgálati rendszerek alapvető modelljei?
4. Mutassa be a vertikális (közigazgatási szintek közötti feladat- és hatáskör-átrendezéssel járó) közigazgatási reformok típusait!
5. Miért fontos a nemzeti kultúra a közigazgatási rendszerek összehasonlításakor?

1-4. Kuhlmann-Wollmann: Introduction to CPA releváns fejezetei

5. Órai előadás

1/b. Comparative Public Administration

1. Compare the continental rule of law and the anglo-saxon public interest administrative cultures. Mention other typologies of European administrative systems.
2. What are the comparative profiles of the European local government systems?
3. What are the basic models of civil service systems?
4. Compare the vertical (multi-level) administrative reforms.
5. Try to apply some of Hofstede's cultural dimensions to explain cross-national variance in the occurrence of NPM reform elements (such as flexible civil service systems, contracting out / privatization of public services, deregulation, administrative simplification / „cutting red tape” etc.)

1-4. Kuhlmann-Wollmann: Introduction to CPA relevant chapters

5. Presentation slides

2/a. Közpolitika

1. Közpolitika elemzés és a vele rokonjellegű társadalomtudományi megközelítések – hasonlóságok és különbségek
2. Piaci kudarcok elmélete és eloszlási, illetve egyéb, a hatékonyságtól eltérő célok a közpolitika-elemzésben
3. A közcélú beavatkozás korlátai: kormányzati kudarcok
4. Piaci és kormányzati kudarcok korrigálása: generikus közpolitikák
5. Közpolitika elemzés készítése a racionalista módszer szerint: problémaelemzés, megoldáselemzés
6. Az elfogadás és a megvalósítás jelentősége a közpolitika elemzés szempontjából

2/b. Public Policy

1. Policy Analysis and related professions – similar and distinct characteristics
2. Market failures and other rationales for public policy
3. Limits to public intervention: government failures
4. Correcting market and government failures: generic policies
5. Making rationalist policy analysis: problem analysis, solution analysis
6. Adoption and implementation: their significance to policy analysis

3/a. Közösségi gazdaságtan

1. Mutassa be, milyen piaci kudarcokat ismer, milyen jóléti következményei lehet azoknak és milyen eszközökkel tudja az állam korrigálni ezeket?
2. Milyen különbségek jellemzik az alacsony és a magasabb jövedelmű csoportok közjavak, közösségileg előállított javak és szolgáltatások iránti keresletét? Hogyan lehet ezek összhangját biztosítani? Mi jellemzi a medián szavazót és hogyan befolyásolja a közjavak kínálatára vonatkozó kormányzati döntéseket?
3. Hogyan alakulnak ki az érdekcsoportok és mi a szerepük a közösségi döntéshozatalban?
4. Mi az a járadékvadászat és hogyan befolyásolja a jólétet? Hogyan értelmezik a kormányzat szerepét ebben a folyamatban Olson, a chicagói iskola követői, valamint a virginiai közgazdászok?
5. Milyen érvek és ellenérvek merülnek fel a közjavak, közösségileg előállított javak és szolgáltatások decentralizált előállításával kapcsolatosan?

Irodalom:

Stiglitz, J. E. (2000): A kormányzati szektor gazdaságtana, KJK-Kerszöv, Budapest
Mitchell, W. C. – M. C. Munger (2004): Az érdekcsoportok közgazdasági modellje, Századvég, vol. 34., pp. 129-170

Olson, M. (1997): A kollektív cselekvés logikája, Osiris, Budapest 13-28; 39-55; 72-84. o
Szalai Ákos (2002): Fiskális föderalizmus, Közgazdasági Szemle, Vol. XLIX, május, pp. 424-440.

3/b. Economics of the Public Sector

1. List the market failures and present, how - through what channels, mechanisms - they affect the welfare of the society. What are the tools/means that governments can use/apply to correct these market failures?
2. Describe how and why the demand of low and high income groups differs for public goods and services! How does this influence the policy makers' decisions? What is the median voter and how does its preference influence the supply and production of public goods and services?
3. How do interest groups come into existence and what is their role in the policy process?
4. What is rent seeking and how does it affect the level of welfare? How do a.) Olson, b.) Chicago-school economists and c.) Virginia economists interpret the role of government in the rent seeking phenomenon.
5. What kind of arguments can you mention for and against decentralized production of public goods and services?

Literature:

Stiglitz, J. E. (2000): Economics of the Public Sector, 3rd ed., Norton & Company, New York

Olson, M. (1971): The Logic of Collective Action – Public Goods and the Theory of Groups, Harvard University Press, Cambridge MA

Mitchell, W. C. – M. C. Munger (1991): Economic Models of Interest Groups, American Journal of Political Science, Vol. 35., No. 2., pp. 512-546

4/a. Empirikus elemzési módszerek

1. Mutassa be a tudományos kutatás lehetséges ambícióit, a köztük lévő kapcsolódásokat és különbségeket!
2. Mutassa be a kategoriális (nominális mérési szintű) változók közötti kapcsolat statisztikai elemzésének eszközeit (beleértve a statisztikai outputok értelmezését is)!
3. Mutassa be a skálaváltozók (intervallum és aránymérő skálán mért változók) közötti kapcsolat statisztikai elemzésének eszközeit (beleértve a statisztikai outputok értelmezését is)!
4. Mutassa be a kategoriális (nominális mérési szintű) magyarázó, ill. magas mérési szintű (intervallum és aránymérő skálán mért) függő változók közötti kapcsolat statisztikai elemzésének eszközeit (beleértve a statisztikai outputok értelmezését is)!

4/b. Empirical research methods

1. Describe the categorization of academic research according to the research ambition. Explain the connections and differences between different research ambitions.
2. Describe and explain the statistical instruments used for analyzing the relationship between categorical (nominal measurement level) variables (including the interpretation of statistical outputs).
3. Describe and explain the statistical instruments used for analyzing the relationship between scale (interval and scale measurement level) variables (including the interpretation of statistical outputs).
4. Describe and explain the statistical instruments used for analyzing the relationship between categorical (nominal measurement level) explanatory variables and scale (interval or scale measurement level) dependent variables (including the interpretation of statistical outputs).

5. Kormányzati intézményi gazdaságtan

1. Mit jelent egy szerződéses kapcsolat piaci, illetve hierarchikus irányítása? Milyen tényezőktől függ, melyik a hatékonyabb?

Coase, R. H.: A vállalat természete. In: A Vállalat, a Piac és a Jog. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó, 2004. 53–84. o.

Hayek, F. A.: A társadalmi tudás hasznosítása. In: Uő.: Piac és szabadság. KJK, Budapest, 1995. 241-252. o.

Williamson, O. E. (2007): A tranzakciós költségek gazdaságtana: a szerződéses kapcsolatok irányítása. Kormányzás, Közpénzügyek, Szabályozás 2(2): 235–255. o.

2. Milyen ösztönzési problémákat vethet fel szerződésekben az információs aszimmetria és az opportunizmus?

Milgrom, J. – P. Roberts (2005): Közgazdaságtan, szervezetelmélet és vállalatirányítás. 5. fejezetből 181-192. o., 210-224.; 6. és 7. fejezet, 10. fejezetből 442-466. o.

Miller, Gary J. (2002): Menedzserdilemmák. A hierarchia politikai gazdaságtana. Aula – Széchenyi István Szakkollégium. 6. fejezet.

3. A szerződések kikényszerítésében milyen társadalmi intézmények és hogyan játszhatnak szerepet?

Ellickson, R.C.: A jog nélküli rend célja. Kézirat.

Milgrom – Roberts. 6. fejezetből 263-265, 8. fejezetből 349-361, 10. fejezetből 437-442. o.

4. Ha a hatékonyságot tartjuk szem előtt, milyen alapelveket kell érvényesíteni a tulajdoni formák kialakításakor és a tulajdonosok közötti konfliktusok kezelése során?

Bartus G. – Szalai Á. (2014): Környezet, jog, közgazdaságtan. Budapest: Pázmány Press. 4. fejezet, 6.1. alfejezet. https://jak.ppke.hu/uploads/collection/205/file/Bartus-Szalai_Kornyezet_Jog_Gazdasagtan_2014_final.pdf

Milgrom – Roberts. 9. fejezet.

5. Milyen közgazdasági magyarázatokat adhatunk arra, hogy egyes szervezetek profitorientált, mások nonprofit formában szerveződnek, illetve arra, hogy a gazdasági társaságok különböző formákat öltenek?

Eggertsson, T. (1990): Economic Behavior and Institutions. Cambridge, Cambridge University Press. 2. és 5-7. fejezet

Szalai Á. (2015): A gazdasági társaságok jogi személyiségének határai. Iustum Aequum Salutare XI. 1. 5–37. o. <http://ius.jak.ppke.hu/hir/ias/20151sz/01.pdf>

Milgrom- Roberts. 14. fejezetből 683-691.o.